

Archeologienota met beperkte samenstelling

Mol, Molderdijk
Verslag van Resultaten

Titel

Archeologienota met beperkte samenstelling
Mol, Molderdijk

Auteur(s)

Kim Fredrick

Erkende archeoloog

Inger Woltinge; 2015/00023

BAAC-Projectnummer

2017-1488

Plaats en datum

Gent, 14 november 2017

Reeks en nummer

BAAC Vlaanderen Rapport 685
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot

KBR

Inhoud

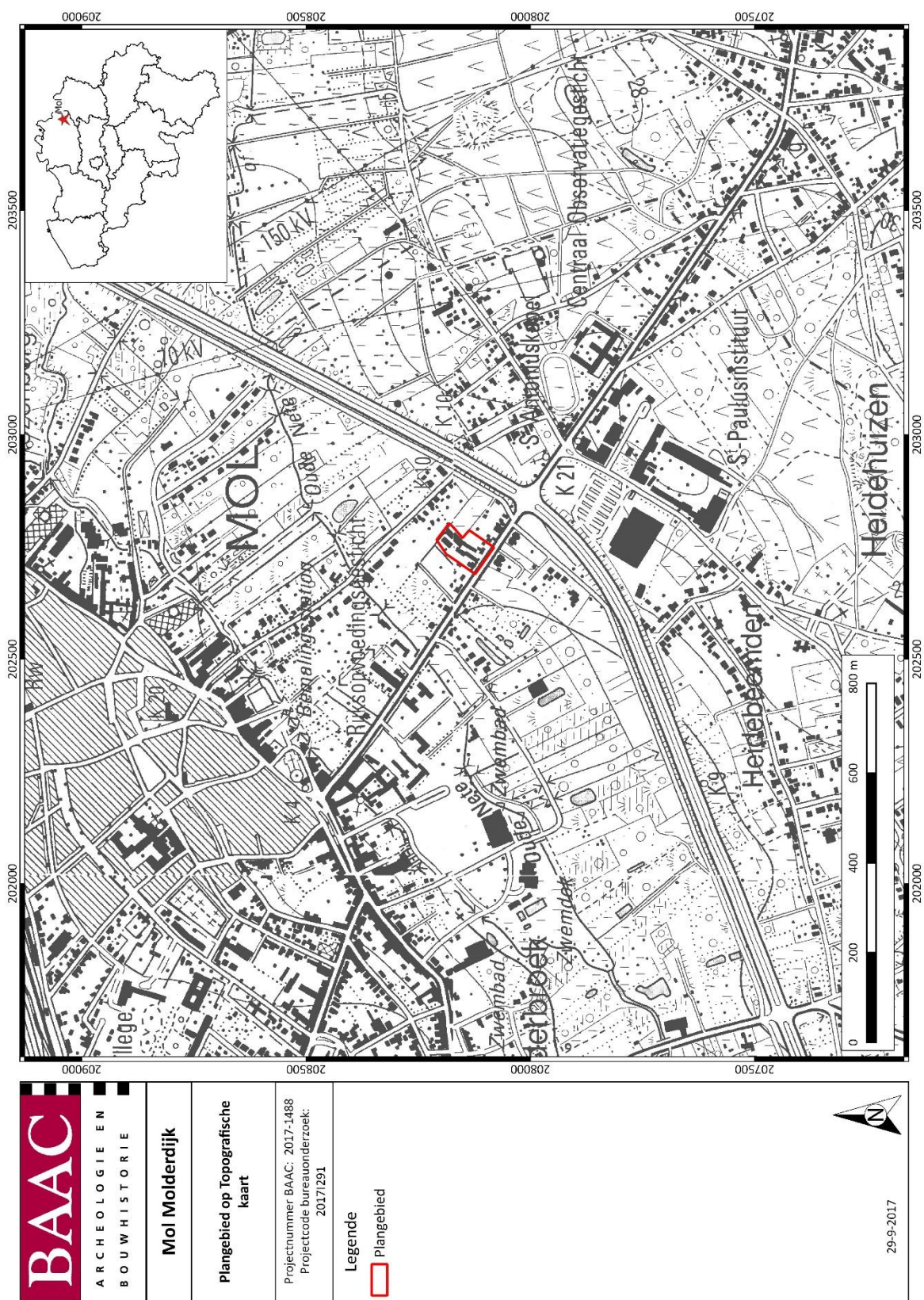
1	Bureauonderzoek	1
1.1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1	Administratieve gegevens	1
1.1.2	Juridisch kader en onderzoekstraject	4
1.1.3	Aanleiding	4
1.1.4	Gekende verstoringen	7
1.1.5	Geplande werken en bodemingrepen	13
1.1.6	Randvoorwaarden	18
1.2	Werkwijze en strategie	19
1.2.1	Onderzoeksvragen	19
1.2.2	Heuristiek	19
1.3	Assessmentrapport	20
1.3.1	Archeologische voorkennis	20
1.4	Synthese en verwachting	24
1.4.1	Synthese: datering en interpretatie onderzoeksterrein	24
1.4.2	Archeologische verwachting.....	24
1.4.3	Potentieel op kennisvermeerdering	26
1.5	Samenvatting.....	26
2	Gemotiveerd advies.....	27
3	Bijlagen	30
3.1	Lijst met figuren	30
3.2	Bouwplannen.....	30
3.2.1	Bouwplan bestaande situatie	30
3.2.2	Bouwplan toekomstige situatie	30
3.2.3	Riolerings- en nutsvoorzieningsplan toekomstige situatie.....	30
4	Plannenlijst	31
5	Bibliografie	34

1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

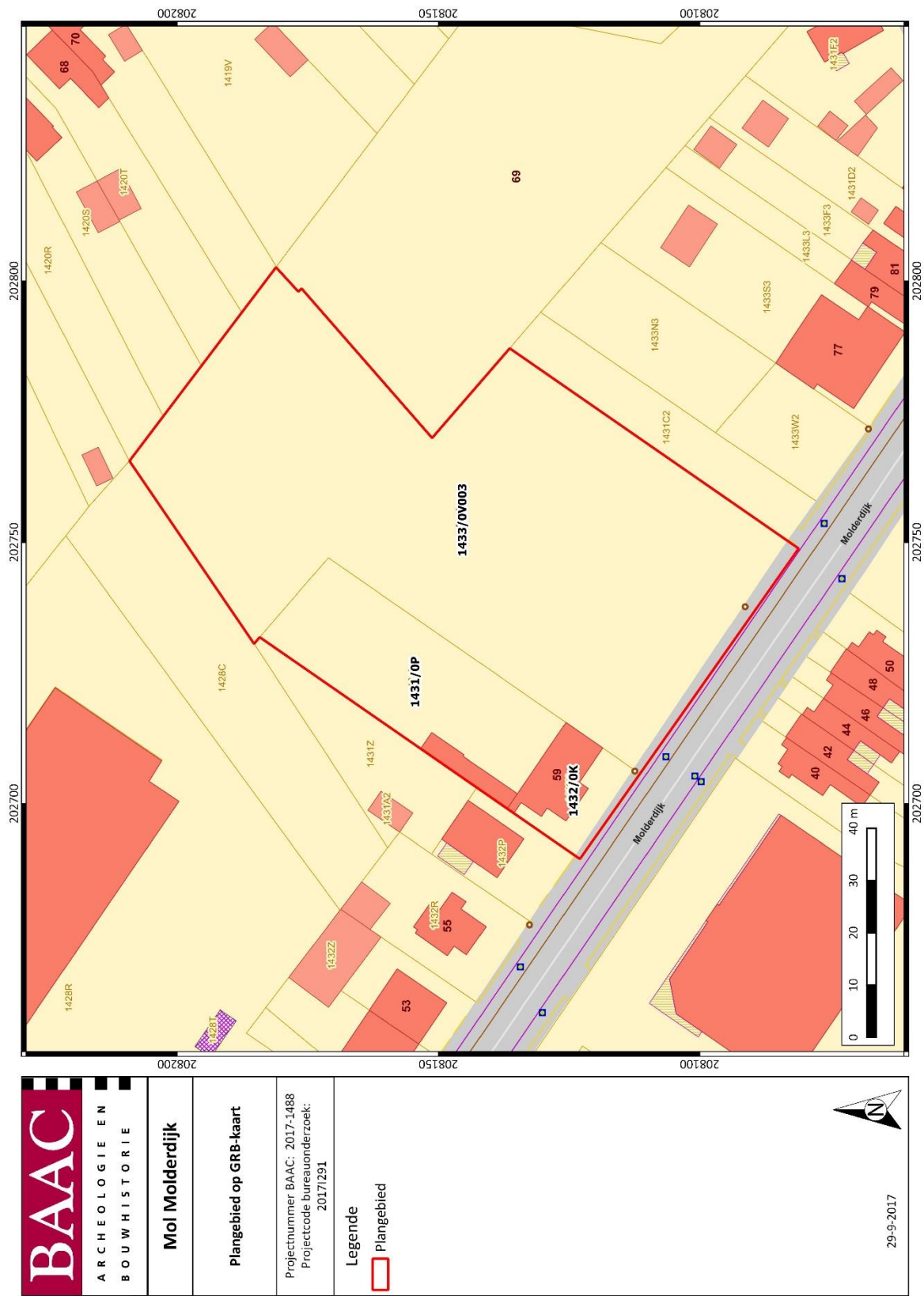
1.1.1 Administratieve gegevens

Naam site:	Mol, Molderdijk
Ligging:	Molderdijk 59, deelgemeente Mol, gemeente Mol, provincie Antwerpen
Kadaster:	Mol, Afdeling 4, Sectie F, Perceelnummers 1431P, 1433V3
Lambertcoördinaten (EPSG:31370):	Noord: x: 202765,5693 y: 208209,1328 Oost: x: 202787,1171 y: 208136,3501 Zuid: x: 202748,8241 y: 208081,0534 West: x: 202689,4214 y: 208122,9198
Oppervlakte onderzoeksterrein:	7.245 m ²
Oppervlakte bodemingrepen:	1.718 m ²
Projectcode BAAC Vlaanderen bvba:	2017-1488
Projectcode bureauonderzoek:	2017I291
Betrokken actoren:	Inger Woltinge, erkend archeoloog en veldwerkleider; Kim Fredrick, archeoloog
Betrokken derden:	Niet van toepassing

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart¹

¹ AGIV 2017a

Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)²

² AGIV 2017c

1.1.2 Juridisch kader en onderzoekstraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het **vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel **vooronderzoek met ingreep in de bodem** is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving.

1.1.3 Aanleiding

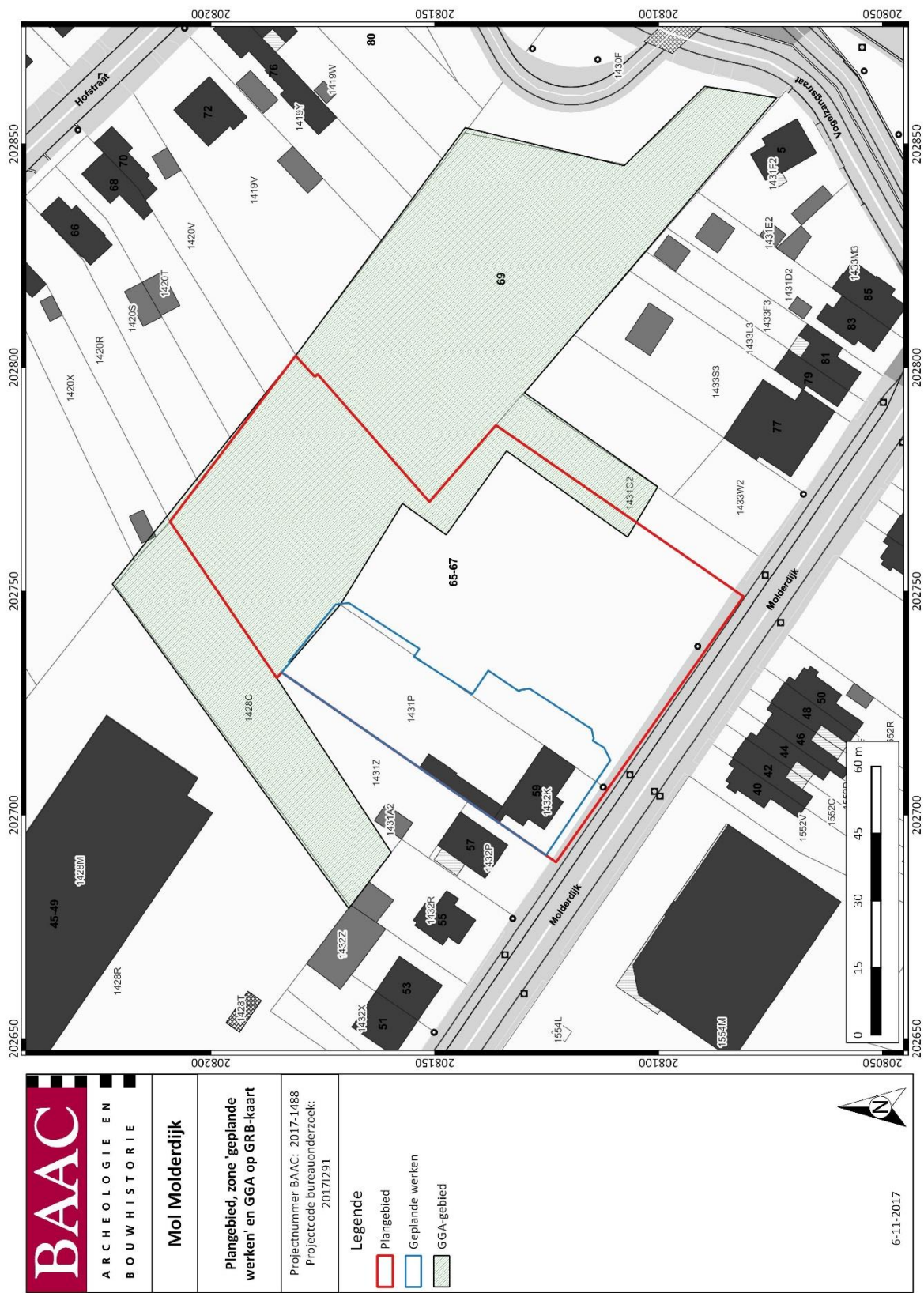
Naar aanleiding van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer na de sloop van twee gebouwen de uitbreiding van een verharde parkeerzone en nieuwbouw van een tankstation gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen die qua omvang een directe bedreiging betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit mogelijk een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Mol Molderdijk* bedraagt ca. 7.245 m². De geplande ingrepen hebben een gezamenlijke oppervlakte van meer dan 1.000 m². Het plangebied valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone. Het bevindt zich echter wel deels binnen een zone aangeduid op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie). De oppervlakte van het

plangebied is ca. 7.245 m² groot, de bodemingrepen in deze zone hebben een oppervlakte van ca. 1.718 m².³

Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor ‘beschermde onroerend erfgoed’ opgenomen in het Geoportaal. Verder is een deel van het plangebied en aangrenzende percelen van het plangebied opgenomen in de GGA (gebieden geen archeologie) ten gevolge van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek (zie 1.3.1 Archeologische voorkennis).

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017.

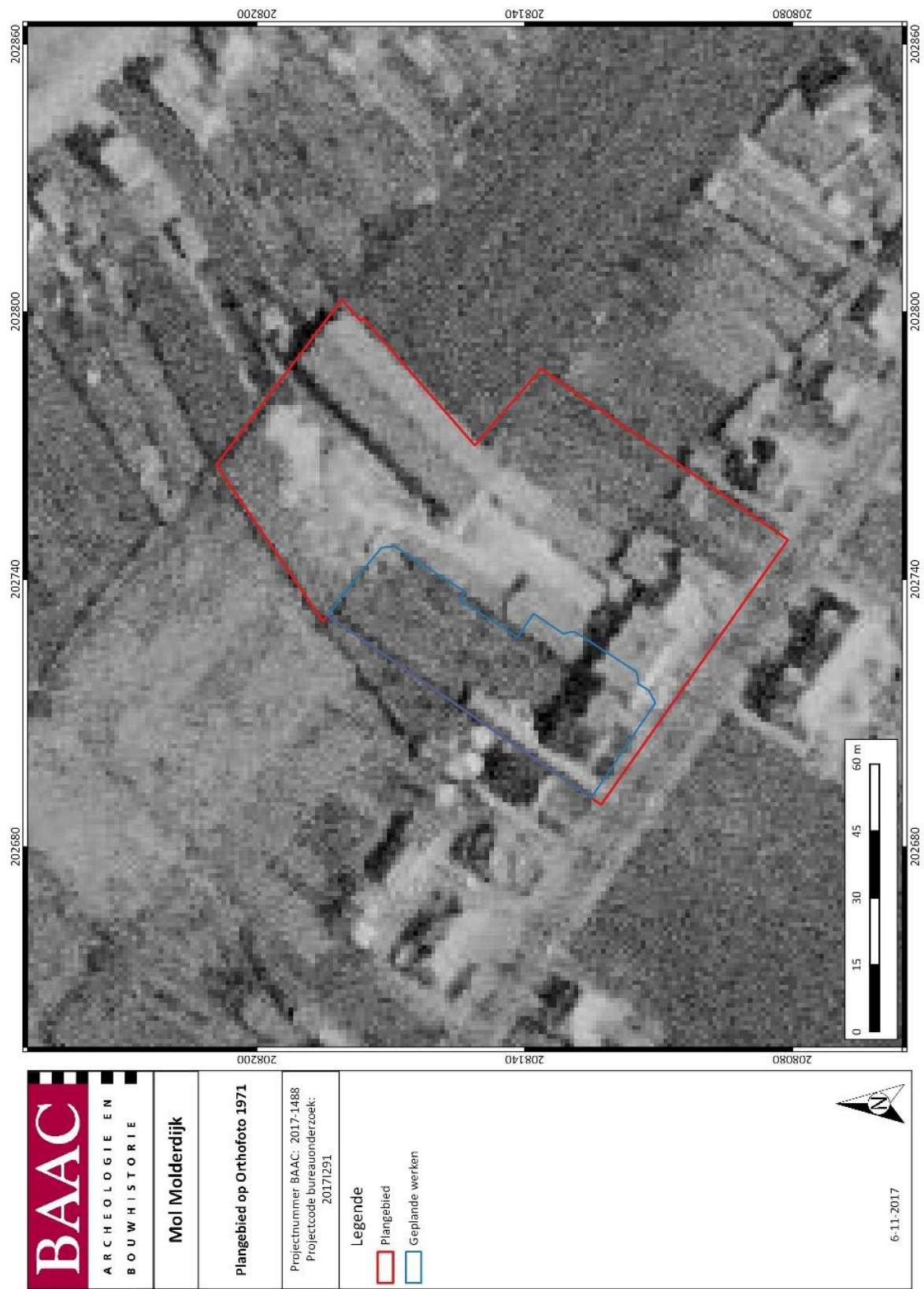
Figuur 3: Plangebied met weergave zone geplande werken en GGA op GRB-kaart⁴

⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017; AGIV 2017b

1.1.4 Gekende verstoringen

Na het consulteren van enkele 20^e-eeuwse luchtfoto's voor het desbetreffende plangebied kan vastgesteld worden dat er met zekerheid vanaf 1971 sprake was van bebouwing ter hoogte van het plangebied en de zone met geplande werken (Figuur 4). Binnen de zone met geplande werken is immers bewoning aanwezig, dat afgaand op de geraadpleegde luchtfoto's, grotendeels onveranderd bleef.

Op de meest recente orthofoto, daterend uit 2016, en het bouwplan met de bestaande situatie is een woning, een bijgebouw (mogelijk serre) en een privétuin met boom- en struikbegroeiing zichtbaar (Figuur 7, Figuur 8). De diepteverstoring van beide gebouwen is niet gekend. Wel is er sprake van een kelder in de bestaande woning, waarvan de grootte en diepteverstoring eveneens niet gekend is. Ten noorden en oosten van de zone met geplande werken (en deels binnen het plangebied) is een gebied waar geen archeologie meer te verwachten valt (GGA), aangeduid op basis van eerder archeologisch onderzoek (Zie 1.3.1 Archeologische voorkennis).

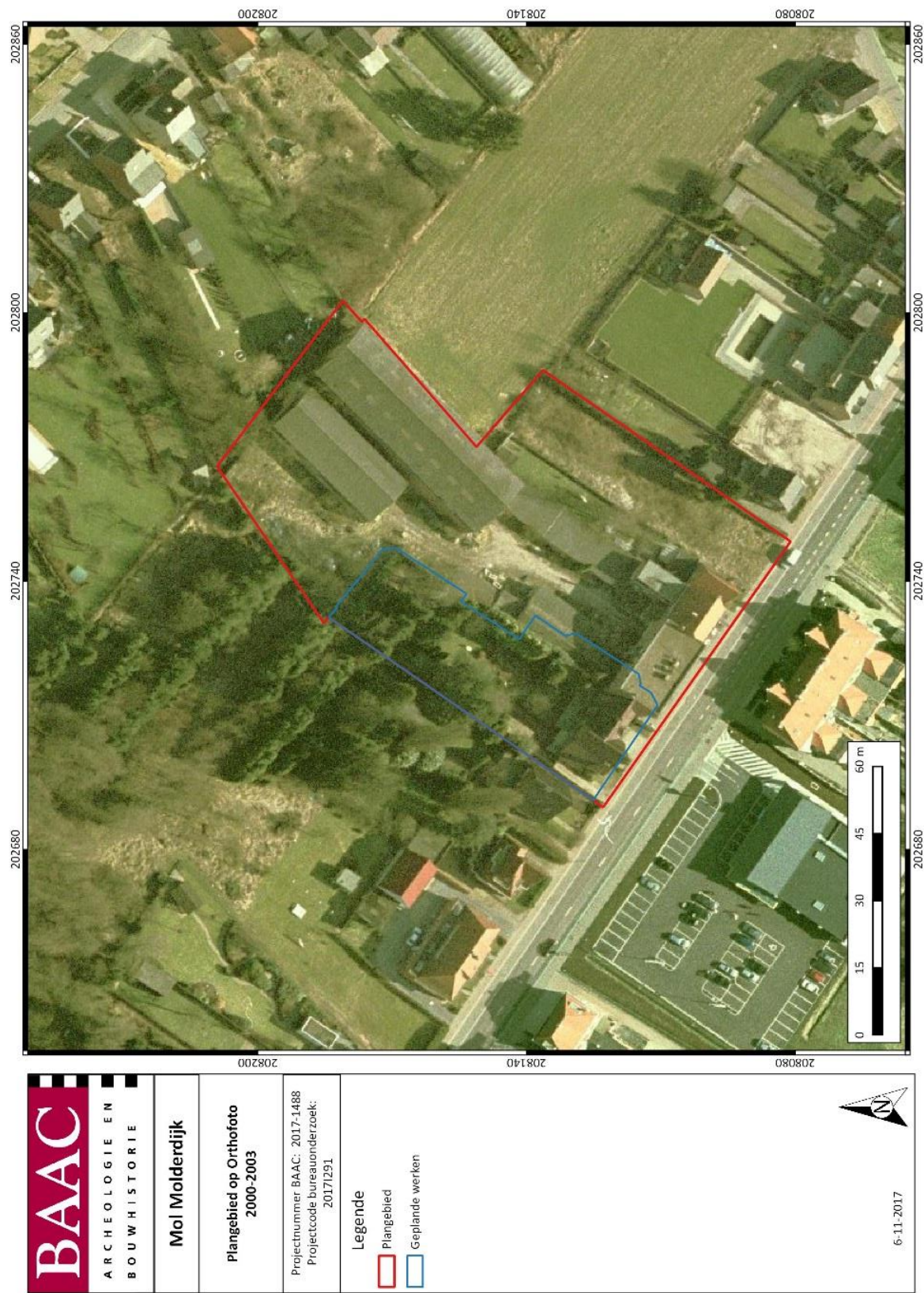
Figuur 4: Plangebied op orthofoto uit 1971.⁵

⁵ AGIV 2017d

Figuur 5: Plangebied op orthofoto uit 1979-1990.⁶

⁶ AGIV 2017e

Figuur 6: Plangebied op orthofoto uit 2000-2003.⁷

⁷ AGIV 2017g

Figuur 7: Zone ‘geplande werken’ op het bouwplan met bestaande situatie en de GRB-kaart.⁸

⁸ AGIV 2017c; Bouwplan aangebracht door initiatiefnemer; in bijlage

Figuur 8: Plangebied met weergave gekende verstoringen op meest recente orthofoto.⁹

⁹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017; AGIV 2017f

1.1.5 Geplande werken en bodemingrepen

De opdrachtgever plant binnen de zone van geplande werken de sloop van een bestaande woning, een bestaand bijgebouw en een privétuin (Figuur 7). De sloop zal gebeuren tot net onder de fundering van de gebouwen. Nadien is een uitbreiding van de bestaande verharde parking en een nieuwbouw van een tankstation en technische ruimte gepland (Figuur 9).

Volgende geplande verstoringsdieptes (binnen de zone van geplande werken) worden weergegeven (Figuur 10):

- Verstoringdiepte tot -60 cm: De geplande verharde parkeerzone zal voor een oppervlakte van ca. 870 m² een diepteverstoring van -60 cm kennen.
- Verstoringdiepte tot -80 cm: Ter hoogte van het geplande tankstation wordt een verharding met een oppervlakte van ca. 215 m² voorzien, die de ondergrond tot 80 cm diepte zal beroeren.
- Verstoringdiepte tot -120 cm: De geplande technische ruimte met een oppervlakte van ca. 60 m² zal een diepteverstoring van 120 cm bedragen.
- Verstoringdiepte tot -150 cm: Ter hoogte van het geplande tankstation zullen twee pompinstallaties met elk een oppervlakte van ca. 2 m² tot een diepte van 150 cm reiken.
- Verstoringdiepte tot -165 cm: Onder de parkeerzone wordt een bufferbuis gepland. Deze zal een diepte van 165 cm hebben en een omvang van ca. 40 m².
- Verstoringdiepte tot -250 cm: Ter hoogte van een geplande regenwaterciterne en een andere zone zal de diepteverstoring voor een oppervlakte van ca. 29 m², 250 cm bedragen.
- Verstoringdiepte tot -450 cm: Voor de aanleg van de opslagtanks van het nieuwe tankstation wordt een zone van ca. 166 m² met een verstoringdiepte van 450 cm voorzien.

De geplande riolering- en nutsvoorzieningen¹⁰ zitten reeds vervat in de bovenstaande verstoringdieptes.

Zoals eerder aangegeven bedraagt de te verstoren zone door de geplande werken een oppervlakte van ca. 1.718 m². Ten gevolge van de reeds aanwezige of gekende verstoringen en de geplande verstoringdieptes zal de te verstoren zone echter een kleinere oppervlakte bedragen. Zo zal ter hoogte van de geplande groenborders (ca. 334 m²) enkel de teelaarde geroerd worden en is er bijgevolg geen sprake van bijkomende verstoring. Bovendien zal de bestaande woning (ca. 150 m²) naar alle waarschijnlijkheid reeds een diepere verstoring veroorzaakt hebben dan de geplande verstoringdieptes van 60 en 80 cm. Aangezien er echter geen exacte cijfers gekend zijn, wordt de woning niet als verstoring opgenomen.

¹⁰ Riolerings- en nutsvoorzieningsplan in bijlage

Samenvattend kan gesteld worden dat de totale en effectief nieuwe verstoring in de ondergrond 1.384 m² bedraagt of 81% van het gebied met de geplande werkzaamheden $((1.384/1.718\text{m}^2)*100)$, of nog 19% van het totale plangebied $((1.384/7.245\text{m}^2)*100)$.

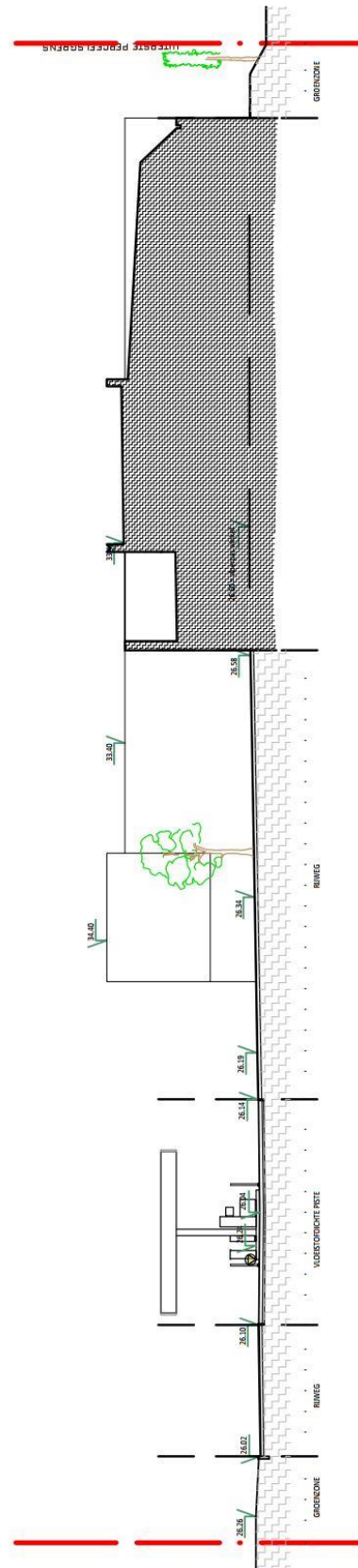
Figuur 9: Bouwplan toekomstige situatie op GRB.¹¹

¹¹ AGIV 2017b; Bouwplan aangebracht door initiatiefnemer; in bijlage

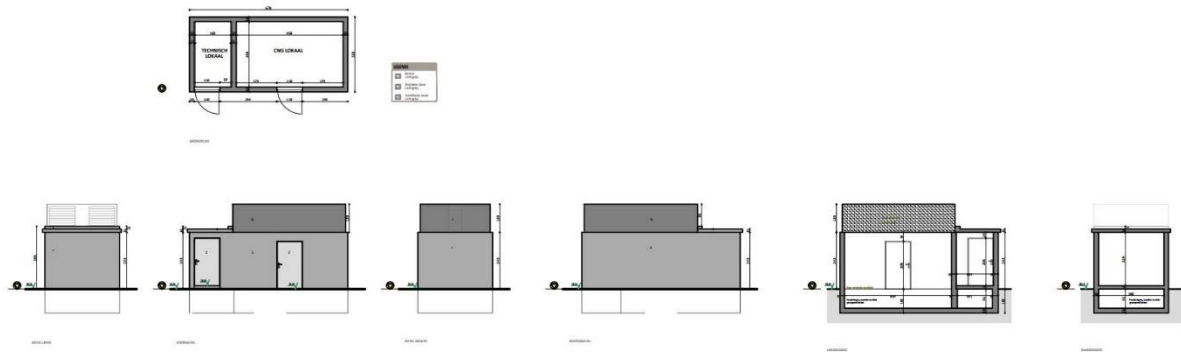

Figuur 10: Zone ‘geplande werken’ met weergave van verstoringsdieptes bij toekomstige inplanting op Orthofoto¹²

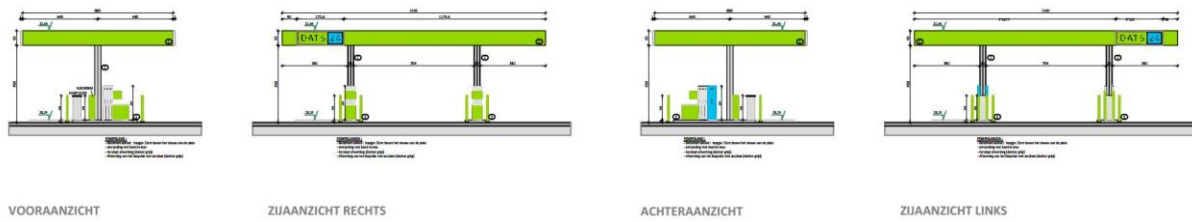
¹² AGIV 2017f; Bouwplan aangebracht door initiatiefnemer

Figuur 11: Terreinprofiel bij nieuwe situatie¹³

Figuur 12: Plattegrond en doorsnede gepland technisch gebouw¹⁴

Figuur 13: Zijaanzichten geplande luifel tankstation¹⁵

1.1.6 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

¹⁴ Bouwplan aangebracht door initiatiefnemer

¹⁵ Bouwplan aangebracht door initiatiefnemer

1.2 Werkwijze en strategie

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

Binnen de opzet van deze archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel ingegaan op een doorslaggevend aspect van de bespreking van het onderzoeksterrein in zijn archeologisch kader (zie C.G.P.12.5.3.3.). Een confrontatie van dit aspect met de toekomstige werken wijst immers uit dat er met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed in de bodem aanwezig is. In deze archeologienota is het doorslaggevend aspect de archeologische voorkennis door middel van eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek binnen en aangrenzend aan het plangebied.

1.2.1 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

1.2.2 Heuristiek

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende archeologische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische bronnen en kaarten.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart
- Topografische kaart

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

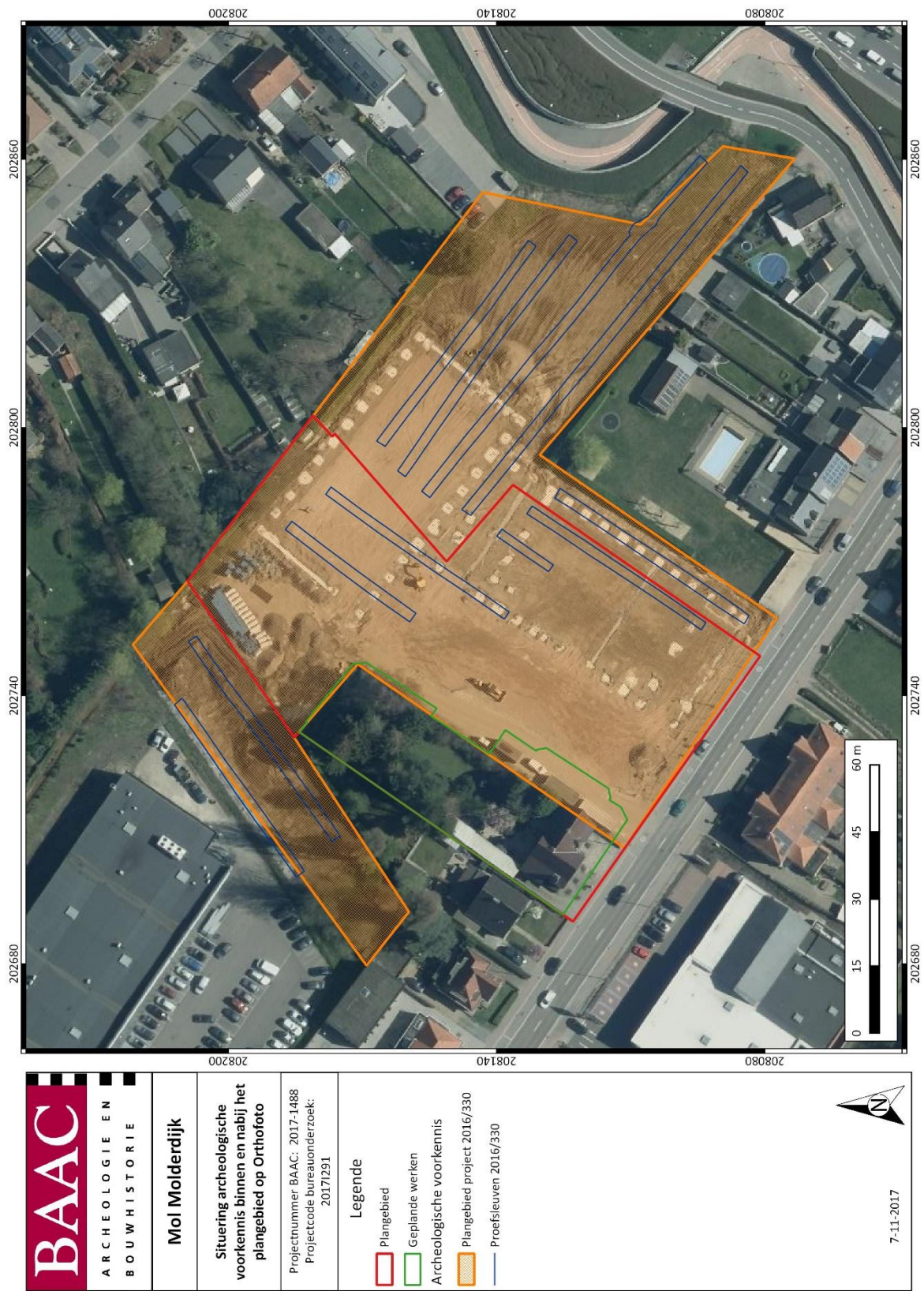
1.3 Assessmentrapport

Binnen het assessmentrapport van een archeologienota met beperkte samenstelling wordt enkel ingegaan op het archeologisch kader van het onderzoeksterrein. Wanneer men dit kader (met als **doorslaggevend aspect de archeologische voorkennis van en nabij het plangebied**) confronteert met de krijtlijnen van de toekomstige werken, kan men immers besluiten dat verder onderzoek met aantoonbare zekerheid niet zal leiden tot nuttige kenniswinst.

1.3.1 Archeologische voorkennis¹⁶

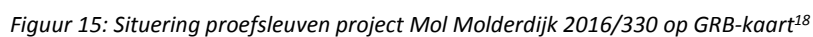
Binnen het plangebied en op aangrenzende percelen is reeds archeologisch vooronderzoek, bestaande uit proefsleuven, uitgevoerd (vergunningsnummer 2016/330). Het proefsleuvenonderzoek vond, onder leiding van BAAC Vlaanderen bvba, plaats op 17 en 18 oktober 2016. Hieronder volgt een korte omschrijving van de resultaten.

¹⁶ DYSELINCK & VERBEKE 2016

Figuur 14: Situering archeologische voorkennis binnen en nabij het plangebied op meest recente orthofoto¹⁷

¹⁷ AGIV 2017f

BAAC Vlaanderen Rapport 685

Bodem

Aan de hand van zeven profielputten werd de bodemopbouw van het plangebied bestudeerd. In alle profielen was een duidelijke AC-bodemopbouw zichtbaar. De resultaten toonden een afgraving van het volledige terrein tot op de C-horizont, waarna een A-horizont is teruggeplaatst. Enkel in het uiterste westen (WP 11 en 12) is nog een restant van een oude Ap-horizont bewaard. De ophoging, die eind de jaren '70 gebeurde, bestond uit puinlagen, afval en vervuiling.

Bijkomend getuigde de aangetroffen (uitgeploogde) C-horizont van een natte bodemcontext, wat overeenkomt met de inplanting van het plangebied in de riviervallei van de Nete.

Sporen en vondsten

Er zijn slechts twee antropogene sporen gedocumenteerd, die beide deel uitmaakten van een perceelgreppel. Deze greppel bevatte twee aardewerkfragmenten uit de periode 15^e-18^e eeuw. Naast de twee antropogene sporen zijn tal van recente verstoringen en natuurlijke sporen aangesneden. Verder is nog een polychroom majolica fragment, een pijpensteeltje en een bierflesje bij de aanleg van de proefsleuven aangetroffen.

De (partiële) afwezigheid van archeologische sporen is mogelijk te verklaren aan de hand van de bodemopbouw van het plangebied. De uitermate natte bodem was immers ongeschikt voor bewoning. Op deze gronden kunnen echter wel off-site fenomenen verwacht worden of sporen gerelateerd aan natte gronden zoals waterputten, rootkuilen, veedriften, ...

Advies

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek werd geen vervolgonderzoek geadviseerd voor het plangebied aan de Molderdijk. De terreinen werden vrijgegeven voor verdere ontwikkeling.

Conclusie

Aangezien het proefsleuvenonderzoek, dat deels binnen het plangebied *Mol Molderdijk* en op aangrenzende percelen plaats vond, geen gunstige bewoningscondities aantoonde noch relevante archeologische sporen en/of vondsten opleverde, wordt voldaan aan een bepaalde voorwaarde voor het opstellen van een archeologienota in beperkte samenstelling. Een archeologisch onderzoek op de betrokken terreinen in kwestie zal niet leiden tot kenniswinst, waardoor een bureauonderzoek en rapportering met beperkte invulling volstaat.

1.4 Synthese en verwachting

1.4.1 Synthese: datering en interpretatie onderzoeksterrein

Gezien de opzet van de *Archeologienota met Beperkte Samenstelling* werden binnen het onderzoeksterrein geen concrete archeologische sites of ensembles vastgesteld. Wel kan aan de hand van een reeds uitgevoerd archeologisch vooronderzoek binnen en aangrenzend aan het plangebied *Mol Molderdijk* aangetoond worden dat verder onderzoek geen nuttige kenniswinst zal opleveren. In onderstaande paragraaf worden de indicatoren voor deze bijzonder lage archeologische verwachting gesynthetiseerd.

1.4.2 Archeologische verwachting

In volgende paragraaf worden de resultaten van het bureauonderzoek gesynthetiseerd tot een concrete archeologische verwachting voor het onderzoeksterrein. Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- Archeologische voorkennis: Eind 2016 werd een proefsleuvenonderzoek binnen en aangrenzend aan het plangebied uitgevoerd. De resultaten toonden een uiterst natte bodem aan met een afgraving van het volledige terrein tot op de C-horizont, waarna een A-horizont is teruggeplaatst. Verder is slechts één spoor (perceelgreppel) en vijf vondsten (aardewerk uit periode 15e-18e eeuw) aangetroffen. Aangezien het proefsleuvenonderzoek geen gunstige bewoningscondities aantoonde, noch relevante archeologische sporen en/of vondsten opleverde, werd geen verder onderzoek geadviseerd.
- Gekende verstoringen: Het plangebied werd met zekerheid vanaf 1971 bebouwd. De woning is tot op vandaag aanwezig. Verder is er sprake van een serre en een privétuin. De diepteverstoring van beide gebouwen is niet gekend. Ten noorden en oosten van de zone met geplande werken (en deels binnen het plangebied) is een gebied, waar geen archeologie meer te verwachten valt (GGA), aangeduid op basis van eerder archeologisch onderzoek.
- Geplande ingrepen: De effectieve verstoring van de geplande ingreep (sloop gebouwen en aanleg tankstation, technische ruimte, verharde parking en groenborder) heeft een oppervlakte van 1.384 m² of 81% van het gebied met de geplande werkzaamheden ((1.384/1.718m²)*100), of nog 19% van het totale plangebied ((1.384/7.245m²)*100).

Op basis van de archeologische voorkennis van het plangebied kan er gesteld worden dat de terreinen naar alle waarschijnlijkheid niet interessant waren voor ingebruikname door de mens. De natte bodemcondities en het nagenoeg ontbreken van antropogene sporen op de nabijgelegen onderzochte percelen leiden tot een lage archeologische verwachting voor het plangebied *Mol Molderdijk*.

Figuur 16: Syntheseplan met aanduiding bestaande en geplande verstoringen¹⁹

¹⁹ AGIV 2017d; Gebaseerd op bouwplannen aangebracht door initiatiefnemer

1.4.3 Potentieel op kennisvermeerdering

Op basis van het bureauonderzoek voor het plangebied *Mol Molderdijk* werden voldoende gegevens verzameld om de afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven. Bijgevolg kan een gemotiveerde uitspraak gedaan worden over het al dan niet moeten nemen van verdere maatregelen.

Het potentieel op kennisvermeerdering bij verder onderzoek wordt zoals eerder aangehaald laag geacht (1.4.2 Archeologische verwachting). Uit het (verkorte) bureauonderzoek werd immers duidelijk dat er weinig tot geen kenniswinst te verwachten is ten gevolge van ongunstige bewoningscondities (uiterst natte ondergrond). Bijkomend blijkt uit een proefsleuvenonderzoek (deels) binnen het plangebied en op nabijgelegen percelen dat er sprake is van een volledige afgraving van de terreinen tot op de C-horizont en deze eveneens weinig tot geen relevante antropogene sporen en/of vondsten bevatten. Met behulp van bovenstaande informatie kan gesteld worden dat een archeologisch onderzoek op het huidige plangebied nooit zal leiden tot relevante kenniswinst, aangezien aanpalende terreinen geen archeologische informatie opleverden.

BAAC Vlaanderen bvba adviseert bijgevolg geen archeologisch vervolgonderzoek aan de Molderdijk te Mol.

1.5 Samenvatting

Voor een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag aan de Molderdijk te Mol werd door BAAC Vlaanderen een archeologienota met beperkte samenstelling opgesteld. Het betreft een gebied dat tot op heden deels bebouwd is. Binnen het onderzoeksterrein zal door de opdrachtgever de sloop van twee bestaande gebouwen gerealiseerd worden. Nadien is de bouw van een tankstation en een technische ruimte, de uitbreiding van een verharde parking en de aanleg van een groenborder gepland. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen die qua omvang een direct bedreiging betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

Het doel van deze archeologienota was het inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied en het opstellen van een programma van maatregelen voor een (eventueel) vervolgonderzoek. Gebaseerd op de resultaten van het uitgevoerde (verkorte) bureauonderzoek is de noodzaak voor verder archeologisch vooronderzoek op het terrein niet bevestigd. Ter hoogte van het plangebied en op aanpalende percelen toonde een proefsleuvenonderzoek immers uiterst natte bodemcondities aan en leverde het weinig tot geen relevante archeologische sporen en/of vondsten op. Aangezien het proefsleuvenonderzoek geen kenniswinst voor aanpalende percelen aan het plangebied verschaftte, zal het plangebied zelf mogelijk ook weinig tot geen archeologische informatie bevatten.

2 Gemotiveerd advies

Afwezigheid van een archeologische site:

Gezien de opzet van de *Archeologienota met Beperkte Samenstelling* werden binnen het onderzoeksterrein geen concrete archeologische sites of ensembles vastgesteld. Wel kan aan de hand van een reeds uitgevoerd archeologisch vooronderzoek binnen en aangrenzend aan het plangebied *Mol Molderdijk* aangetoond worden dat verder onderzoek geen nuttige kenniswinst zal opleveren. In onderstaande paragraaf worden de indicatoren voor deze bijzonder lage archeologische verwachting gesynthetiseerd.

- Archeologische voorkennis: Eind 2016 werd een proefsleuvenonderzoek binnen en aangrenzend aan het plangebied uitgevoerd. De resultaten toonden een uiterst natte bodem aan met een afgraving van het volledige terrein tot op de C-horizont, waarna een A-horizont is teruggeplaatst. Verder is slechts één spoor (perceelgreppel) en vijf vondsten (aardewerk uit periode 15e-18e eeuw) aangetroffen. Aangezien het proefsleuvenonderzoek geen gunstige bewoningscondities aantoonde, noch relevante archeologische sporen en/of vondsten opleverde, werd geen verder onderzoek geadviseerd.
- Gekende verstoringen: Het plangebied werd met zekerheid vanaf 1971 bebouwd. De woning is tot op vandaag aanwezig. Verder is er sprake van een serre en een privétuin. De diepteverstoring van beide gebouwen is niet gekend. Ten noorden en oosten van de zone met geplande werken (en deels binnen het plangebied) is een gebied, waar geen archeologie meer te verwachten valt (GGA), aangeduid op basis van eerder archeologisch onderzoek.
- Geplande ingrepen: De effectieve verstoring van de geplande ingreep (sloop gebouwen en aanleg tankstation, technische ruimte, verharde parking en groenborder) heeft een oppervlakte van 1.384 m² of 81% van het gebied met de geplande werkzaamheden $((1.384/1.718\text{m}^2)*100)$, of nog 19% van het totale plangebied $((1.384/7.245\text{m}^2)*100)$.

Op basis van de archeologische voorkennis van het plangebied kan er gesteld worden dat de terreinen naar alle waarschijnlijkheid niet interessant waren voor ingebruikname door de mens. De natte bodemcondities en weinige antropogene sporen op de nabijgelegen, onderzochte percelen creëren een lage kenniswinst voor het plangebied *Mol Molderdijk*.

Impactbepaling:

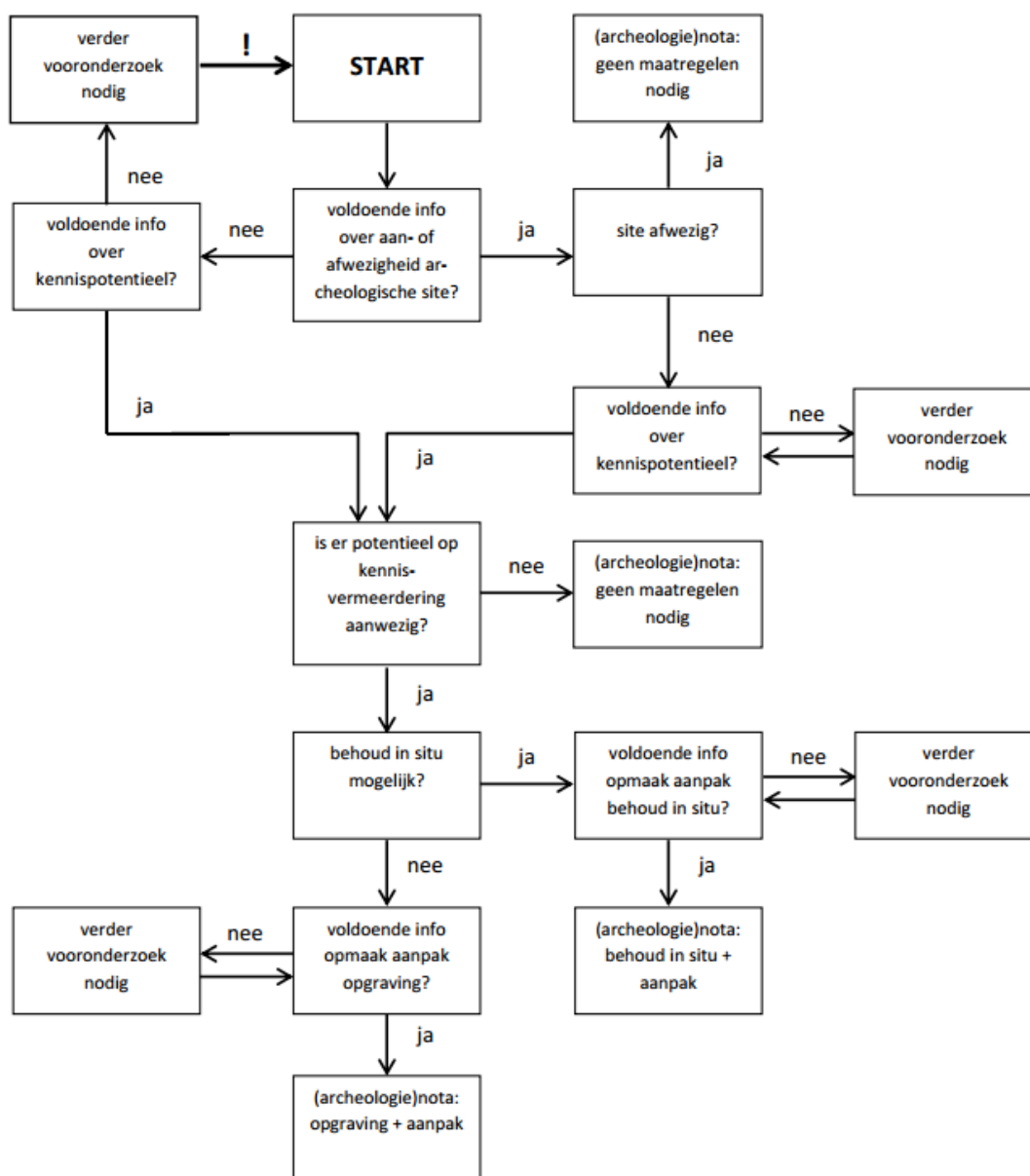
Het potentieel op kennisvermeerdering bij verder onderzoek wordt zoals eerder aangehaald laag geacht. Uit het (verkorte) bureauonderzoek werd immers duidelijk dat er weinig tot geen kenniswinst is ten gevolge van ongunstige bewoningscondities (uiterst natte ondergrond). Bijkomend blijkt uit een proefsleuvenonderzoek (deels) binnen het plangebied en op nabijgelegen percelen dat er sprake is van een volledige afgraving van de terreinen tot op de C-horizont en deze eveneens weinig tot geen relevante antropogene sporen en/of vondsten vertoonden. Met behulp van bovenstaande informatie, kan gesteld worden dat een archeologisch onderzoek op het huidige plangebied nooit zal leiden tot kenniswinst, aangezien aanpalende terreinen geen archeologische informatie opleverden.

BAAC Vlaanderen bvba adviseert bijgevolg geen archeologisch vervolgonderzoek aan de Molderdijk te Mol.

Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek:

Volgende stappen van de beslissingsboom werden genomen om tot een besluit te komen:

- Voldoende info over de aan- of afwezigheid van een archeologische site? **Nee**
- Voldoende info over het kennispotentieel? **Ja**, door het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek (deels) binnen het plangebied en op aanpalende percelen.
- Is er potentieel op kennisvermeerdering aanwezig? **Nee**. De uiterst natte bodemcondities, de afgraving van naburige percelen en de afwezigheid van relevante archeologische sporen en/of vondsten op deze percelen duiden op een lage kenniswinst.
- Archeologienota: geen maatregelen nodig

Figuur 17: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.²⁰

²⁰ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016, fig.3.

3 Bijlagen

3.1 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart	2
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB)	3
Figuur 3: Plangebied met weergave zone geplande werken en GGA op GRB-kaart.....	6
Figuur 4: Plangebied op orthofoto uit 1971.....	8
Figuur 5: Plangebied op orthofoto uit 1979-1990.	9
Figuur 6: Plangebied op orthofoto uit 2000-2003.	10
Figuur 7: Zone ‘geplande werken’ op het bouwplan met bestaande situatie en de GRB-kaart.	11
Figuur 8: Plangebied met weergave gekende verstoringen op meest recente orthofoto.	12
Figuur 9: Bouwplan toekomstige situatie op GRB.	15
Figuur 10: Zone ‘geplande werken’ met weergave van verstoringsdieptes bij toekomstige inplanting op Orthofoto	16
Figuur 11: Terreinprofiel bij nieuwe situatie.....	17
Figuur 12: Plattegrond en doorsnede gepland technisch gebouw	18
Figuur 13: Zijaanzichten geplande luifel tankstation	18
Figuur 14: Situering archeologische voorkennis binnen en nabij het plangebied op meest recente orthofoto ..	21
Figuur 15: Situering proefsleuven project Mol Molderdijk 2016/330 op GRB-kaart	22
Figuur 16: Synthesepan met aanduiding bestaande en geplande verstoringen	25
Figuur 17: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.	29

3.2 Bouwplannen

3.2.1 Bouwplan bestaande situatie

3.2.2 Bouwplan toekomstige situatie

3.2.3 Riolerings- en nutsvoorzieningsplan toekomstige situatie

4 Plannenlijst

Plannenlijst Mol, Molderdijk	Projectcode bureauonderzoek 2017I291
Plannummer	Figuur 1
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart.
Aanmaakschaal	1:10.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	29/09/2017 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 2
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Plangebied op het GRB (kadasterkaart)
Aanmaakschaal	1:250
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	29/09/2017 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 3
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Plangebied, zone 'geplande werken' en GGA op GRB
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	6/11/2017
Plannummer	Figuur 4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 1971
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	6/11/2017 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 5
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 1979-1990
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	6/11/2017 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 6
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 2000-2003
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	6/11/2017 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 7
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Zone 'geplande werken' op bouwplan bestaande situatie en GRB
Aanmaakschaal	1:200
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	7/11/2017
Plannummer	Figuur 8

Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied en gekende verstoringen op orthofoto
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	7/11/2017
Plannummer	Figuur 9
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Zone 'geplande werken' op bouwplan toekomstige situatie en GRB
Aanmaakschaal	1:200
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	14/11/2017
Plannummer	Figuur 10
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied en toekomstige inplanting op orthofoto
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	10/11/2017
Plannummer	Figuur 11
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Terreinprofiel toekomstige situatie
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	7/11/2017 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 12
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Plattegrond en doorsnede gepland technisch gebouw
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	7/11/2017 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 13
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Zijaanzichten geplande luifel tankstation
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	7/11/2017 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 14
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Archeologische voorkennis binnen en nabij het plangebied op orthofoto
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	7/11/2017 (raadpleging + plot door BAAC)
Plannummer	Figuur 15
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Situering proefsleuven project Mol Molderdijk 2016/330 op GRB-kaart
Aanmaakschaal	1:200

Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/10/2016
Plannummer	Figuur 16
Type plan	Syntheseplan op Orthofoto 1971
Onderwerp plan	Syntheseplan met aanduiding bestaande en geplande verstoring op Orthofoto 1971
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	7/11/2017

5 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2017. Geoportaal GGA. Available at: <https://geo.onroenderfgoed.be>.

AGIV, 2017a. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2017b. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootchalig Referentiebestand (GRB).

AGIV, 2017c. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootchalig Referentiebestand (GRB).

AGIV, 2017d. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1971, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2017e. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2017f. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.

AGIV, 2017g. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, middenschallig, zomeropnamen, kleur, 2000-2003, Vlaanderen.

DYSELINCK, T. & VERBEKE, E., 2016. *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem, Mol-Molderdijk*, Gent (Mariakerke).